

KOTIPIIHAT PUOLASSA

Intohimoisesti pihasuunnitteluun suhtautuva **Heidi Hannus** omaa kokemusta yli 20 vuoden ajalta käsittäen satoja erilaisia yksityispihoja. Yritys Villa Garden toimii koko Suomen alueella. villagarden.fi

Puolasta on tulossa oman työurani kannalta tärkeä maa. Sain kutsun suunnitella isohkon piha-alueen Poznan kaupunkiin, jonne rakennetaan Suomi-Puola Opastus- ja tapaamiskeskus. Kohteen tarkoituksena on auttaa ja ylläpitää maiden välistä yhteistyötä ja tuoda suomalaisia tuotteita ja palveluja tutuksi puolalaisille. Itse rakennukset tehdään hirrestä ja pihan materiaaleina suositaan puuta ja betonia. Olen hyvin iloinen siitä, että voin näyttää miten suomalaisuus näyttäytyy pihasuunnittelun ja -rakentamisen maailmassa. Tänä kesänä pääsen myös kansainvälisenä tuomarina arvioimaan Czerwonak-kaupungin kauneimpia pihvoja (niistä nähdään kuvia myöhemmin Terassi-lehdessä).

Oppia puolalaisista kasveista ja puutarhatyyleistä minulle on jakanut muun muassa Ogrody Sibilan perustaja Szymon Sibila. Hänellä on jo yli 20 vuoden kokemus maan muuttuvasta puutarhakulttuurista. Pihat hän suunnittelee ja rakentaa yhteistyössä Helena Wójtowiczin kanssa ja tämän artikkelin pihan he ovat rakentaneet yhdessä Helenalle itselleen!

AIDATTU, SIISTI NURMIPIHA TYYPILLINEN

Heti tontin oston jälkeen, se rajataan yleensä aidalla. Upeat rautaidat koristavat pihvoja ja niiden eteen pihan puolelle, istutetaan tuija-aita. Se on perinne. Lehtipensasaitojen suosituin kasvi on likusteri. Puolalaisia perinteisesti kiinnostaa laajat ja hyvin

HELENA WÓJTOWICZ

PUOLASSA "PAKKO SAADA" -KASVEJA OVAT HORTENSIAT, **RODOT** JA **ATSALEAT**.

hoidetut nurmikkoalueet ja muotoon leikatut, oksastetut havut, joita sieltä tuodaan paljon Suomeenkin.

Asuinalueet ovat useimmiten jouhevalin-jaisia ja luontoa mukailevia. Talot ovat kivitaloja, eikä puuta näe kuin joissakin harvoissa paikoissa. Rakennusarkkitehtuurin vaikutus pihan tyyliin on vähäinen. Kulkureit-tien pinnoitteena on pääosin sora tai singeli. Betonikiven käyttö lisääntyy kuitenkin koko ajan. Isoja pihalampia tai kukkaniittyjä ei suosita, mutta kansainvälisten trendien kii-riessä Puolaan, siihenkin uskotaan tulevan muutos lähivuosina.

HELENAN LISKOPUUTARHA

Helena Wójtowiczin tonttiakin kiertää tuija-aita. Puutarha on luonnonmukaisesti rakennettu. Pihan linjat perustuvat 3 erikokoiseen, päällekkäin rakennettuun piiriin, liittyen siitä jouhevasti nurmikkoon.

Vasemmalla puolella tonttia sijaitsee kivi-puutarha, muualla jouhevalin-jaisesti perustetuja kukka- ja pensasalueita. Pääasiassa liskopuutarhan materiaalina on käytetty keltaista kalkkikiveä. Katteena ja välitäyttöinä on keltaista pestyä mursketta raekoko 8/16. Kivimuurissa on lisäksi graniittihiekkakiveä.

Altaan pohjana on käytetty vahvaa al-laskumia. UV-valot ja energiansäästövesi-pumppu asennettiin perustamisen yhteydessä. Reunoille istutettiin kasveja, veteen lumpeet istutettiin istutuskoria apuna käyttäen.

Puutarhan tärkein puu omistajalleen on upea kuparivaahtera Acer griseum, joka loistaa punaisena, taustallaan hyvin hoidettu nurmikko ja kukkaistutukset. Kasvialueilla

HELENA WÓJTOWICZ

on käytetty värillistä koristekuorikatetta, joka tuo kasvien väriin uudenlaista syvyyttä. Pihalla on paljon hyötykasveja, joista viljelylaatikoihin istutetut sijaitsevat puisen kesähuoneen takana. Hyötykasvien seassa on kesäkukkia.

Puutarhassa kasvaa myös useita korkeita havupuita, jotka muodostavat oman mikroilmastonsa pihalle. Upeaa kontrastia tuo punavaahtera 'Red Sunset' ja hopeakuusi. Kivipuutarhassa on

Kiviliskon teki käsin hänen pomonsa Szymon Sibila.

maksa- ja ajuruohoja, polkuhaarikkoja ja tyrkkiä. Terrassin lähelle on istutettu sinisiä ja valkoisia kurjenmiekköjä sekä punalehtisiä keijunkukkia eri lajikkeina. Kasvilajeina on käytetty myös paljon normaalia poikkeavia yhdistelmiä. Tällä pihalla on alppiruusuja (rodot) kuten kirkkaan vaaleanpunainen Rhododendron 'Kilian', keltainen 'Golden Flare' ja hailakan vaaleanpunainen 'Irene Koster'.

Kivipuutarhan ja terrassin yhdistävä polku on tehty hiekkakivillä ja nurmikon alueella askelkivillä, mutta pääosin kulkureitti on yhtenäinen, saumahiekkä välissä. Terrassiin on käytetty eksoottista puulajia. Pihan kastelusta vastaa viisi erilaista kastelulaitejärjestelmää, joten Helenan hoidettavaksi sen osalta jäävät vain pihan ruukkukasvit.

NÄIN TOTEUTAT HELENAN TYYLIN SUOMESSA

Valitse pihalla käytettävä värimaailma ympärillä olevasta luonnosta ja rakennusten arkitektuurista. Tumma liuskekivi sopii yleensä meillä parhaiten, koska sitä löytyy luonnosta.

Yleensä jalankulkualueelle vaaditaan 40–50 mm vahvuinen liuske. Ohuet 10–20 mm liuskeet ovat käyttökelpoisia vain esimerkiksi vesiaiheen reunuksina tai verhoilukivinä.

Jalankulkualueilla liuskekiven saumaukseen voi käyttää esimerkiksi kivituhkaa.

- Liuskekiven tasaisempi puoli tulee ylöspäin. Paina kivi ensin asennushiekkään, nosta se sitten ja katso, mistä kohdasta hiekkaa on poistettava ja mihin kohtaan sitä on lisättävä.
- Lyö jokainen liuskekivi kuminuijalla paikoilleen, tarkista että kivet ovat reunoiltaan tiiviisti hiekkassa.
- Saumaa kiveys tuhalla ja tiivistä vedellä. Laske vettä kivien päälle, jolloin se valuu saumoihin ja tiivistää hiekan.
- Myös nurmisaumaus on todella kaunis. Suosittelen siihenkin saumavälinä enintään 50 mm. Suosi ladonnassa "kolmen kulman yhdistämistä".
- Saumaukseen käytetään puutarhamultaa tai multahiekkaseosta.
- Multa harjataan saumoihin ja tämän jälkeen kiveys tiivistetään tärylevyllä (60–150 kg)
- Multaa lisätään ja se tiivistetään kevyesti kunnes kiven kolot ovat täynnä.
- Tämän jälkeen nurmikko kylvetään ja kastellaan huolellisesti
- Mullan tiivistyttyä sitä lisätään tarvittaessa.

Kun tehdään nurmisaumaus vanhaan nurmikkoon, on helpointa asettaa liuskekivet nurmikon päälle haluttuun malliin, jonka jälkeen leikataan veitsellä nurmikkoon kivien kokoiset alueet (toimii muuttina), ja kivet nostetaan pois. Sitten poistetaan nurmikko alueelta ja kivi asetetaan oikeaan kohtaan.

Tämän pihan kasvivalinnat on helppo toteuttaa Suomessakin, riippuen tietysti siitä, millä kasvuvyöhykkeellä paikka sijaitsee. Punalehtisiä vaahteroita ei juurikaan näe V-vyöhykettä pohjoisempana, mutta etelämpänä niitä jo menestyy enemmänkin. Näitä ovat muun muassa hurmevaahtera ja mongolianvaahtera. Pienikokoinen japaninvaahtera on ihastuttava katse-efekti etelään, mutta pohjoisessa se

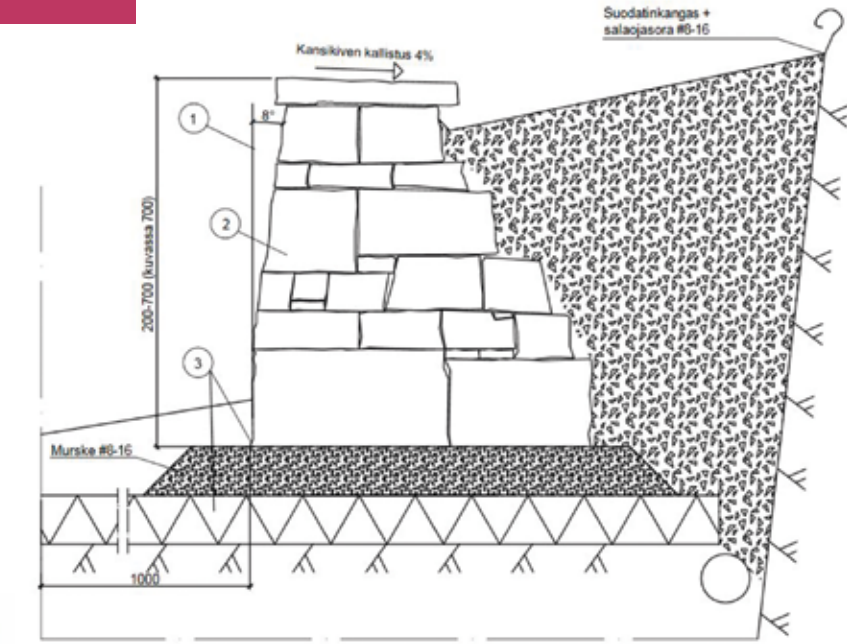
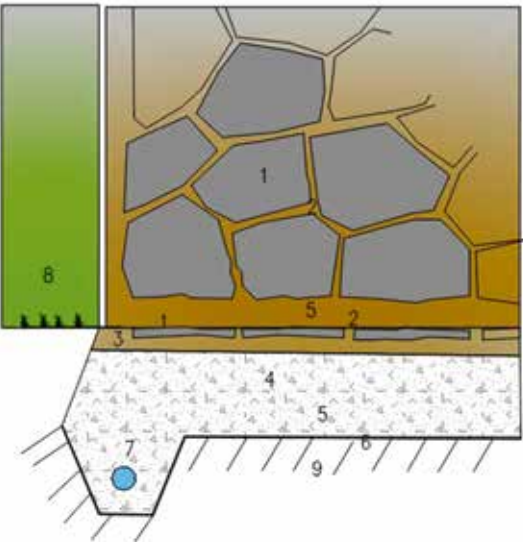
menestyy vain luomalla oman pienen mikroilmaston tontille.

Tuija-aidat ovat Suomessakin hyvin yleisiä havuaitoina. Niihin sopivia lajikkeita vapaasti kasvavina ovat timanttituija 'Brabant' ja pilarituija 'Fastigiata'. Pylvästuija 'Brabant' toimii taas mieluummin leikkattavana havupensasaitana. Tuijien menestyminen pohjoisessa on kuitenkin epävarmaa. Kuusiaita on silloin kaunis vihreä vaihtoehto.

Liuskekivimuurin asennus ja ohje

OHJE JA KUVAT LIUSKEMESTARIT

Alle metrin korkuinen kuivaladottu liuskekivitukimuri tehdään ilman laastia. Kivet ladotaan päällekkäin siten, että kivien väliin jää mahdollisimman vähän tyhjää tilaa. Kuivaladotun muurin parhaita puolia on sen kesto maan liikkeitä vastaan. Rikkoutunut tai vaurioitunut muuri on lisäksi helppo korjata. Kivet vain ladotaan uudestaan. Huolellisesti ladottu kylmämuuri kestää jopa tuhansia vuosia. Liuskekivi sopii näihin muureihin erinomaisesti, sillä kiveä pystytään helposti muokkamaan, jolloin paketista saadaan tiivis.

- LIUSKEKIVEYKSEN PERUSTUS:
- 1 liuskekivi
 - 2 sauma, 1–2 cm
 - 3 asennushiekka
 - 4 murske, raekoko 0–32mm
 - 5 kallistus 3%
 - 6 suodatinkangas
 - 7 salaoja ja salaojasora
 - 8 numikko/istutukset
 - 9 pohjamaa

- Alapinnan syvyys riippuu tukimuurin korkeudesta. Tukimuri tulisi yleensä routaeristää. Kuivaladottu tukimuri kestää kuitenkin hyvin routaliikkeitä, sillä laastia ei käytetä. Routaeristeeksi sopii esimerkiksi 10 mm EPS.
- Kivet ladotaan tiiviisti. Päälle valikoidaan parhaimmat ja sileimmät kivet ja alas valitaan isommat kivet.
- Muuria kallistetaan valmistusvaiheessa noin 8 %.

SZCZECIN PUUTARHA

Maisema-arkkitehti Wiktor Klykiin tustuin Instagramin kautta. Hänen intohimonaan on suunnitella pieniä modernin linjan puutarhoja, jossa on paljon huone-tiloja, kalusteita ja muita katseenvangitsijoita. Nyt 34-vuotias mies aloitti suunnittelemaan pihvoja jo 14-vuotiaana!

Wiktor oli saneeraamaasa Szczecin puutarhaa viime vuonna. Pihassa on kolme vyöhykettä ja rakentaminen on edennyt alue kerrallaan. Ensimmäinen osa on etupiha. Aiemmin pihalla oli värikkäitä klinkkereitä ja laattoja, jotka haluttiin

pois. Tilalle luotiin hailakampi värimaailma, kuten skandinaavisissa tyyliunnessa.

Kasveissa suosittiin harmaita lehtiä. Kaksi suurta kohotettua istusallasta pitävät sisällään laventelia ja kääpiövuorimäntyjä. Hallitseva puu on tataarinvaahtera. Sisäänkäyntikulkureitin reunalla kotiintulijoita tervehtii sarjamaisesti sijoitetut vesiaiheet, jotka on rakennettu kolmesta Cor-ten-teräksisestä matalasta maljasta.

Pihalla käytettiin myös rantavehnää Leymus arenarius 'Blue Diune' ja sulka-
piiskaa Russian sage, joiden värit viittaavat istutusaltaan laventeliin. Kevät ja

alkukesä ovat jättilaukkojen aikaa, jotka odottavat kärsivällisesti myöhempien sipulikukkakollegoidensa avautumista.

Osana pihasuunnitteluprojektia oli myös piharakennusten uudelleenjärjestely. Tänä kesänä pihalle rakennetaan kuntosalilla ja saunalla varustettu piharakennus sekä paikka tulisijalle ja vihanestarahalle. Ja lisäksi vielä upea pergola, jonka katoksi kohoaa japaninsinisade 'Wisteria floribunda'.

Pihan sydän tulee olemaan sen keskelle myöhemmin rakennettava lehtikuusiterassi. Nyt pihalla on jo valtavan suuri halkokatos, joka on kooltaan 2 metriä korkea ja 14 metriä pitkä. Haaveena oli saada se näkymään jopa Google Eartissä selkeänä!

NÄIN TOTEUTAT SZCZECIN PUUTARHAN SUOMEEN

Voit valaa kapeat istutusaltaat betonista paikalleen. Tukirakenteet voit tehdä puun ja vesivanerin avulla. Wiktorin kohteessa on isot ja leveät istutusaltaat, joten ne vaativat tukirauoituksen, jotta allas kestää kasvualustan ja vesimassan painon.

- Huomioithan, että muotti on puhdas, ennen kuin aloitat valutyön.
- Muottien pinta on myös kasteltava ennen valutyön aloittamista, koska muotoin muotti imee vettä betonista.
- Betonimassa ei saa olla liian vetistä, jotta betonin lujuus ei kärsi eikä se pääse kutistumaan.
- Sekoita betonimassa koneellisesti, ei mekaanisesti lapiolla.
- Suojaa betonivalu liian nopealta kuivumiselta ja suihkuttele pintaa vedellä muutama seuraavana päivänä valun jälkeen.
- Jos ilmat on hyvät, muotit voi purkaa noin viikon päästä valusta. Lopullinen lujuus on saatu yleensä muutaman viikon sisällä. Valmista betonipintaa voi siistiä hiomalla.

Kun altaat ovat valmiit, voit laittaa niihin kasveille sopivan kasvualustan.

- Jätä mullan pinta 7-10 cm alemmaksi pinnan tasoa.
- Aseta maisemointikangas koko alueelle mullan päälle.
- Sovita istutettavat kasvit kankaan päälle tuleville paikoilleen.
- Leikkaa saksilla rastin muotoinen viilto kankaaseen, josta pääset istuttamaan kasvin kerrallaan. Käännä reunat kankaasta.
- Istuta kasvi samaan syvyyteen, missä sen juurenniska on ollut myydyssä istutusruukussakin. Käännä taitetut reunat takaisin.
- Kun kaikki kasvit on istutettu, aseta kankaan päälle 5-7 cm kerros pyöreäsärmäistä singeliä, raekoko esimerkiksi 16-32 mm.

Pihan puiden ympärille on asetettu myös singeliä. Kun raekoko on enintään 20 mm, se ei riko ruohonleikkurin terää ja soveltuu siten katteeksi ilman erillistä reunalistaakin. Isot valkoiset koristekivet koivujen alla, ovat taas aivan liian isoja, jotta niistä olisi ruohonleikkurille ongelmaa. Lehtipuhallin toimii varisseiden lehtien ja muiden roskien putsaamiseen pihalla kaikilta sen osa-alueilta.

VINKKI! PAIKALLEEN- VALUTEKNIIKALLA VOI TEHDÄ MYÖS HALKOKATOKSEN!

Paikalleen valettujen asemasta voi ko. rakenteita tehdä myös rakennusharjoilla. Saman tyyllisen, mutta kuitenkin erilaisen saat myös puurunkoisesta, jonka päällelystöt sokkelleilyllä.

